

HUSK VÆRNEMIDLER NÅR DU HAR RISIKOBETONED E ARBEJDSOPGAVER

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Beskyttelsesudstyr som fx åndedrætsværn til særlige arbejdsopgaver kaldes også værnemidler. Her får du de vigtigste oplysninger om værnemidler – hvilke typer, der findes og reglerne for brugen af dem.

Værnemidler er udstyr, som beskytter kroppen mod påvirkning ved forskellige typer arbejdsopgaver. Det kan fx være opgaver, der støver eller larmer, eller arbejde hvor der er risiko for at få klemt fødderne. Fælles for opgaverne er, at selvom det måske ikke umiddelbart ser sådan ud, så indebærer de en risiko, som man bør beskytte sig imod. Til det findes der forskellige slags værnemidler. Nedenfor ser du en liste over såkaldte personlige værnemidler – dvs. værnemidler, hvor den enkelte medarbejder har sit eget:

- [Åndedrætsværn](#)
- [Høreværn](#)
- [Øjenværn](#)
- [Handsker](#)
- [Værnefodtøj](#)
- [Faldsikring](#)
- [Arbejdsbeklædning](#)

DE VIGTIGSTE REGLER

Ifølge Arbejds miljøloven **skal** arbejdsgiveren i forbindelse med risikobetonede arbejdsopgaver sørge for at:

- Medarbejderne får egnet **personligt** værnemiddel, der ikke giver unødige gener
- Medarbejderne bruger værnemidlet
- Føre tilsyn med at værnemidlerne benyttes, dvs. holde øje og følge op
- Medarbejderne får oplysninger om faren ved at lade være med at bruge udstyret
- At medarbejderne får instruktion i, hvordan de skal bruge, tilpasse, rengøre og opbevare beskyttelsesudstyret
- At beskyttelsesudstyret bliver vedligeholdt.

Desuden understreges det i lovgivningen, at personlige værnemidler er beregnet til **personlig** brug og kun må anvendes til de angivne formål.

Alle personlige værnemidler skal være **CE** mærkede.

FOREBYGGELSE MED ANDET END VÆRNEMIDLER

Der findes en række **generelle forebyggelsesprincipper**, som går ud på, at i alle de tilfælde, hvor man kan forebygge på en anden måde end ved at bruge personlige værnemidler, **skal** man gøre det. Det kan fx være ved hjælp af mekanisk udsugning eller støj dæmpning af en larmende maskine.

Der vil dog fortsat være situationer, hvor personlige værnemidler er **helt** nødvendige - fx åndedrætsværn ved højtryksrensning og svejsebriller og -skærm ved svejsearbejde.

De generelle forebyggelsesprincipper skal bruges til at vurdere arbejdsopgaver, (APV) hvor der er risiko for belastning. Forebyggelsesprincipperne betyder at man:

- Skal undgå risikobetonet arbejde
- Hvis det er muligt, skal bekæmpe risici ved kilden, hvilket betyder at en støjende maskine skal støjdempes frem for at der påbydes høreværn til alle de ansatte
- Skal tilpasse arbejdet til mennesket
- Skal følge med i den tekniske udvikling og vurdere om de nyeste forbedringer skal tages i brug
- Skal udskifte det, der er farligt, med noget, der er ufarligt eller mindre farligt
- Bør gennemføre kollektive foranstaltninger til beskyttelse frem for foranstaltninger til individuel beskyttelse.

TIDSBEGRÆNSNING FOR BRUG AF PERSONLIGE VÆRNEMIDLER

Vær opmærksom på, at der for nogle værnemidler gælder forskellige begrænsninger. For eksempel skal man være opmærksom på gennembrudstiden for nogle typer handsker, når man arbejder med kemikalier. Gennembrudstiden er den tid det tager inden kemikaliet trænger igennem handsken.

Den slags begrænsninger vil altid fremgå af brugsanvisningen for det enkelte personlige værnemiddel. For åndedrætsværn gælder dog helt klare regler for de forskellige typer.

Filtrerende åndedrætsværn må max benyttes tre timer om dagen. Hvis arbejdet strækker sig ud over tre timer, skal der allerede fra arbejdets begyndelse benyttes enten filtrerende åndedrætsværn med turboenhed (blæser), som må benyttes i max 6 timer - eller der skal benyttes luftforsynet åndedrætsværn, som der ikke er tidsbegrænsning på. Ved brug af luftforsynet åndedrætsværn skal en række krav være opfyldt. Læs mere i Arbejdstilsynets vejledning om [trykluft til åndedrætsværn](#)

HVIS DU ER I TVIVL OM VALG OG BRUG

Hvis man er i tvivl om valg- og brug af værnemidler, skal man først og fremmest tjekke, hvad der står i brugsanvisningen for det aktuelle værnemiddel. I Danmark skal alle værnemidler leveres med en dansk brugsanvisning. Hvis der fortsat er noget, man er i tvivl om, bør man henvende sig til leverandøren eller en kyndig arbejdsmiljørådgiver.

Mange leverandører af værnemidler tilbyder at komme ud på arbejdspladsen og demonstrere de forskellige værnemidler, og der er oftest mulighed for at prøve de forskellige modeller, inden man bestemmer sig for et køb.

